

DZIENNIK BYDGOSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.
Do „Dziennika“ dołącza się co tydzień „SPORT POMORSKI“.
Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 5—6 po południu.
Redaktor naczelny przyjmuje od godziny 11—12 przed południem.
Rekopisów niezamówionych nie zwraca się.
Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 30.
Filje: w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 2 — w Toruniu, ul. Mostowa 17
w Grudziądzu, ul. Groblowa 5.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agencjach 2.75 zł. miesięcznie, 8.25 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.11 zł. miesięcznie, 9.33 zł. kwartalnie.
Pod opaską: w Polsce 5.00 zł., do Gdańska 4.00 guld., do Niemiec 4.00 mk., do Francji i Ameryki 7.50 zł. miesięcznie.
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczanie pisma, a abonenci niemają prawa do odszkodowania.

Telefony: Redakcja 326, Naczelny redaktor 316, Administracja 315, Buchalterja 1374. — Filje: Bydgoszcz 1299, Toruń 800, Grudziądz 294.

Numer 76.

BYDGOSZCZ, sobota dnia 31 marca 1928 r.

Rok XXII.

Kary kościelne na lewicznych wyborców.

List pasterski ks. Biskupa Łukomskiego. — Parafje, które wybrały wrogów Kościoła, nie będą miały rezurekcyj ani święcenki. — Kościół odmówi Sakramentów św. takim katolikom, którzy nadal pozostaną w partjach wyrzutowych. — Zagrożenie odmowy pogrzebu kościelnego.

Biskup diecezji łomżyńskiej ks. Stanisław Łukomski, dawniej w Poznaniu, wydał List pasterski, w którym na wstępie ubolewa, że znalazło się tak wielu katolików, którzy nie oddali głosów na kandydatów szczerze katolickich, lecz na partje wyrzutowe, wrogie wierze i Kościołowi katolickiemu. Następnie tak się odzywa do swoich diecezjan:

Ludzie, nazywający się katolikami wybrali w okręgach naszych i wysłali jako zastępców ludności katolickiej do Sejmu socjalistów i wyzwolenców, t. j. zwolenników partji, które już niejedną krzywdę wyrządziły Kościołowi Katolickiemu. Między innymi jest n. p. przewodca Związku Nauczycieli, który domaga się wyrzucenia religii ze szkoły polskiej, oraz nieprowadzenia dzieci szkolnych do Sakramentów św.

Pamiętajcie o tem, wy, wyborcy socjalistów, wyzwolenców, komunistów, lub zwolenników t. zw. stronnictw chłopskich, że każda uchwała w Sejmie tych, przez was obranych posłów, szkodliwa dla wiary i Kościoła, ciężarem miota spadać będzie na wasze sumienia i że wy za te ich uchwały przed Sędzią Bożym odpowiadać będziecie, boście na takich posłów dobrowolnie głosowali.

Będziecie odpowiedzialni na swoim sądzie pośmiertnym za wszystkie krzywdy, jakie od tych posłów spadną na wiarę naszą św., katolicką, na wychowanie religijne dzieci, na małżeństwa, z ręki Jezusa przez tych posłów wyrwane, a zamienione na bezwartościowe umowy cywilne. Za te i wszystkie inne szkody wy przed Bogiem odpowiadać będziecie.

Smutek wielki ogarnął moje serce pasterskie, oraz serca wszystkich parafj w diecezjach na wieść o tem wyłamaniu się z pod obowiązku katolickiego tyłu niby to katolików, a w rzeczy samej przeniwierców. Do nich stosuje się w całej pełni skarga Jezusa:

— Ten lud czci mnie tylko wargami, a serce ich dalekie jest odemnie.

Zgorzenie, daną przez takich wyborców całemu ogółowi katolickiemu, i krzywda, wyrządzona Kościołowi Bożemu, nie mogą minąć bez dania Bogu zadośćuczynienia w tych parafjach, w których się znaczniejsza liczba takich wyborców wykazała. Parafje te nie są godne uroczystego obchodu pamiątki Zmartwychwstania Pańskiego. Zmartwychwstanie bowiem Pańskie wyobraża radość ludzi z powstania z upadku, z bez-

Uspokojenie.

Warszawa, 29 marca.

Po pierwszych dwóch posiedzeniach Sejmu, których przebieg rozgorączkował wielu posłów i zdenerwował rząd, nastąpiło pewne uspokojenie. Posiedzenie dzisiejsze, którego porządek dzienny nastrożyć mógł sporo okazji do podniecenia, przeszło bez poważniejszych tarć. Przyczyniło się wamnie do tego stanowisko rządu, którego przedstawiciel, p. wicepremier Bartel wypowiedział krótkie przemówienie z okazji wniesionego przewidywanego budżetowego na czas od 1. IV. do 30. VI. projektu ustawy o nadzwyczajnych inwestycjach państwowych oraz preliminarza budżetowego na nowy rok administracyjny 1928/29. Przemówienie p. Bartla bardzo korzystnie odbijało się od jego dawniejszych przemówień. W słowach p. wicepremiera wyczuwała się możliwość współpracy między Sejmem a rządem. Uchronił się też p. Bartel od wygłoszenia wielkich pochwał dla prac rządu, a przez to przemówienie zyskało na rzeczowości.

Poziomowi przemówienia przedstawicieli rządu odpowiadały również przemówienia przedstawicieli klubów, którzy, określili stosunek swoich ugrupowań tak do rządu, jak i przedłożen rządowych. Wprawdzie prezes PPS. p. dr. Marek nie mógł powstrzymać się od reminiscencji na temat metod wyborczych Bezpartyjnego Bloku Współpracy z rządem, ale i leader najsilniejszego klubu opozycyjnego przeźornie pozostawił szczegółowe określenie stosunku do poczynań rządowych, do dyskusji nad całym budżetem. Podobne stanowisko zajęli pp. dr. Lewicki, przed-

stawiciel klubu ukraińskiego, Rybarski, prezes klubu narodowego (N. D., która po wyborach zapomniała o swoim katolicyzmie) i p. Grünbaum z klubu żydowskiego. Widać było, że kluby sejmowe nie pragną wojny z rządem, a oczekują na dalszy rozwój wypadków. Jest to już bardzo wiele, bo daje nadzieję na możliwość realnej pracy nowego Sejmu. Zanim bowiem pp. posłowie przystąpią do generalnej dyskusji budżetowej, uspokoją się temperamenty podniecone akcją wyborczą, wiele rzeczy zostanie wyjaśnionych, nowicjusze parlamentarni zapoznają się z pracą, ustawodawczą i uzmysłowią sobie, że wysłało ich społeczeństwo nie dla robienia burd, ale do rzetelnej pracy dla dobra państwa i jego ludności.

Jestem też przekonany, że żadne ze stronnictw sejmowych, poza komunistami, nie pragnie nowych wyborów przeszedłszy świeżo kampanję wyborczą. Wątpić także należy, by rząd ze swej strony chciał wytworzyć taką sytuację, z której jedynym wyjściem byłoby rozwiązanie Sejmu. W każdym razie na okres najbliższych kilku miesięcy nie należy liczyć się z wybuchem poważnego zatargu między Sejmem a rządem, choćby dlatego, że według konstytucji sesja budżetowa, a taką jest obecna, nie może być odroczone. I dlatego należy oczekiwać, że uspokojenie, które widocznym było na posiedzeniu dzisiejszym Sejmu, będzie się utrzymywać i że Sejm będzie unikał wywoływania zatargów. Jeśli te przewidywania okażą się trafne, owoce pracy nowego Sejmu będą dla państwa korzystne.

Zabrzeński.

Urzednicy państwowi otrzymają zasiłek.

(z) Warszawa, 30. 3. (tel. wł.) Komisja budżetowa sejmu uchwaliła dziś nad ranem wstawić do budżetu 31 milionów złotych na zasiłki dla urzędników w drugim kwartale bież. roku.

Rozruchy w Pradze czeskiej.

(z) Praga, 30. 3. (tel. wł.) Komunisty zorganizowali wielką demonstrację przeciw polityce socjalnej rządu. Wezwane oddziały policji konnej dokonały kilku szarż i rozpędziły tłum. Kilka dziesiąt osób jest rannych, wielu demonstrantów aresztowano.

Waldemaras na konferencji w Królewcu.

Warszawa, 30. 3. (tel. wł.) Korespondentowi ryskiego „Siewodnia“ oświadczył Waldemaras, że konferencja z Polską opierać się będzie na uchwałę Ligi Narodów, która zastrzegła, aby nie poruszono tematów mogących prowadzić do tarć między obu krajami. Waldemaras będzie czekał, aż Polska przedstawi porządek obrad. Delegacja litewska może mówić o otwarciu ruchu i

spławie drzewa na Niemnie pod warunkiem wyłączenia z tej wymiany zdań wszelkich wzmianek o granicy polsko - litewskiej. Ostatecznie nie odrzeka się Waldemaras poruszenia sprawy Wilna, ale nie wystąpi z konkretnym projektem w tym kierunku. Koszta spowodowane akcją Żeligowskiego uważa za bezsprzecznie nadające się do poruszenia na konferencji.

bożności, z zatwardziałości grzechowej. Tymczasem wyborcy socjalistów, wyzwolenców i ich sojuszników popełnili dobrowolnie zły uczynek i od niego, mimo przestróg swych Pasterzy, odwieść się nie dali.

Przeto rozporządza, aby na znak smutku i żałoby w parafjach o znaczniejszej ilości głosów, oddanych na listy socjalistów, Wyzwole-

Wyborcy, mający sumienie obciążone tą ciężką winą, niech wejdą w siebie, by zrozumieli dobrze wielkość swojego przewinienia. Całując zaś w dniu ostatnie Wielkiego Tygodnia wizerunek Ukrzyżowanego, wyłożony w kościele do adoracji, niech wspomną na pocałunek przeniwiercy Judasza. Takim zaś parafjanom, którzy upomnieli nie wyrzekną się należenia do partji socjalistów, wyzwolenców, komunistów lub stronnictw chłopskich, t. j. związków, będących dla wiary i Kościoła Katolickiego szczególnie wrogo usposobionych, należy odmawiać Sakramentu św. Tacy bowiem w sercu swoim i w duszy już nie są uczniami Chrystusa i wiernymi Jego Kościoła. Podobnie należy postąpić z parafjanami, czytającymi pisma wymienionych stronnictw lub popierającymi je składkami swoimi. Kto to bowiem czyni, jest uporny w złym uczynku, a w takim usposobieniu Sakramentu św. przyjąć nie można. Należy także w odpowiednich wypadkach stosownie do kan. 1240 Prawa kan. odmawiać pogrzebu kościelnego.

Parafjanom natomiast, którzy spełnili swój obowiązek katolicki mimo pokuszeń przeciwników, a którzy obecnie cierpią z winy współparafjan, dziękuję za tę wierność dla Kościoła i za stałość w zasadach Jego i błogosławię im. Niech im Bóg nagrodzi to wierne i odważne opowiedzenie się za Nim, za Jego przykazaniami i za katolickimi zasadami. Lecz równocześnie proszę ich o modlenie się za parafjan obalamuconych tak, jak i ja Jezusa proszę, by wstrząsnął ich sumieniem uspiornem i uwolnił ich copędzej ze zgubnych wpływów, w jakie się dostali.

Powyższy List pasterski wywoła niezawodnie burzę w obozie lewicowym. Nie znajdzie się jednak zapewne katolik, któryby odmówił księciu Kościoła prawa do takiego wystąpienia. Ma ono bowiem na celu zwrócić z całą stanowczością uwagę społeczeństwa katolickiego na następstwa głosowania na kandydatów stronnictw wyrzutowych, wrogich Kościołowi katolickiemu, a popieranych przez wszelkiego rodzaju sekciarzy i niedowiarków, a nawzajem im sprzyjających. Nie wątpimy, że teraz dopiero wielu obalamuconych zrozumie całą doniosłość swego postępowania i ze skruchą wycofa się z obozu nieprzejednanych wrogów Kościoła i wiary katolickiej. Ktoby tego nie uczynił i trwał nadal w błędzie, ten wiedzieć musi, co go czeka jako katolika. Będzie to niezawodnie katolik tylko z imienia. Kościół nie poniesie szkody, jeżeli go straci.

Jako katolicy List pasterski ks. Biskupa Łukomskiego przyjmujemy z całkowitem uznaniem — nawet, gdyby miał mieć ujemne następstwa polityczne. Chcącemu nie dzieje się krzywda, więc nie będą mogli czuć się pokrzywdzonymi „katolicy“ zwolennicy czerwonych czy zielonych wrogów Kościoła katolickiego.

Kto na święta nie zaopatrzył się jeszcze w **garderobę damską i męską** niech podąży do nas a znajdzie to, co potrzebuje. Firma nasza istnieje na miejscu od lat 26-ciu a temsamem daje wszelką rękojmię za rzetelną i skora obsługę przy cenach najniższych.

Siuchniński & Stobiecki BYDGOSZCZ Stary Rynek 3.

Sukienki do pierwszej Komunii św. Konfekcja damska otrzymuje codziennie świeże przesyłki modynych płaszczy i sukien. Ubranka do pierwszej Komunii św. Dział konfekcji męskiej i dla chłopców znacznie powiększony.

(8170)

Niniejszem podajemy do łaskawej wiadomości, iż w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o Komunalnych Kasach Oszczędności, Dz. U. R. P. nr. 78, poz. 443, i w myśl uchwały Sejmiku Powiatowego z dnia 24 lutego 1928 r. połączona się niżej podpisane banki w jedną instytucję finansową o popularnej pewności pod nazwą:

Komunalna Kasa Oszczędności powiatu świeckiego w Świeciu nad Wisłą która załatwiać będzie wszelkie transakcje w zakres bankowości wchodzące. 8021
Bank Powiatowy - Powiatowa Kasa Oszczędności w Świeciu.

Poznaj siebie i bliźnich!

Jeżeli Ci brakuje energii, równowagi, jeżeli odepiszą Ci nie masz wyścisła, przyjeżdż osobiście lub napisz do psychologa Szyllera Szkolnik, autora prac naukowych, redaktora pisma „Świt”. Nadesłaj charakter pisma swój lub zainteresowanej osoby (los Twój zależy nie tylko od Twoich zdolności i czynów, lecz od ludzi, z którymi się łączysz). Zakomunikuj imię, rok, miesiąc urodzenia, kawaler, żona, wdowiec, ilość osób najbliższej rodziny, a otrzymasz szczegółową analizę charakteru, określenie zaleń, wad, zdolności, przeznaczenie. Odpowiedź na szczerze zadane pytania, jak również horoskop słynnego medium M. le Evigny. Wszystkim czytelnikom „Dziennika Bydgoskiego” szczegółową analizę wysyła się po otrzymaniu zł 3.- (zamiat zł 5.-), można znać nam pocztowymi. — Osobiście przyjmuje w godz. 12-7. Prokółki, odczyty, podniekowania najwybitniejszych osób stolicy. Warszawa Psycho-Grafolog Szyller Szkolnik, Redakcja „Świt”, Nowo-wiejska 32 m. 6, rog. Marszałkowskiej. (436)

Ogłoszenie wyciąć i zażęczyć do listu.

FABRYKA PIERFUM KOSMETYKÓW ANGELUS
STAROCARD poleca
Pierwszorzędny odór euforizujący do ust
MENTODONT
oraz pastę do zębów
MENTODONT

Czy znasz nawóz ogrodowy
„Chorzów”?
Jest to sól nawozowa, zawierająca wszelkie składniki, potrzebne dla wzmocnienia wzrostu roślin warzywnych i kwiatowych!
Sól nawozowa „CHORZÓW” rozsiewa się podczas uprawy ziemi, poczem stosuje się ją kilka razy w czasie okresu wegetacyjnego. Używana może być również w postaci roztworu wodnego.
Przedstawicielstwo i skład fabryczny oraz sprzedaż detaliczna:
SPECJALNY SKŁAD NASION ST. A. HAUSLER
telefon 205 Bydgoszcz Mostowa 9 6777)

2 ekspedjentki do pomocy potrzebne. (8159)
„The Gentleman”, Mostowa 3.

Inżynier-elektryk
Młody inżynier-elektryk (dyplom zagraniczny) poszukuje odpowied. zajęcia. Oferty uprasza się pod „Elektryk” do Dziennika Bydgoskiego. 8148

W nowo otwartym magazynie polecam na
Święta Wielkanocne
w wielkim wyborze i po cenach przystępnych:
Ubrania i płaszcze dla panów, młodzieńców i chłopczyków. Garderobę zawodową, kapelusze, czapki, bieliznę męską, krawaty, skarpety, rękawiczki itd.
Zasadą firmy jest:
Doborowy towar - Wielki obrót - Mały zysk! Rzetelna usługa!
W niedzielę magazyn otwarty od godz. 1—6 popoł.
F. WESOŁOWSKI
ul. Bałtego nr. 5. 8032

WYSTAWA dywanów perskich
w hotelu „Pod Orłem” w Bydgoszczy.
Polecamy wielki wybór prawdziw. dywanów perskich. Ceny bezkonkurencyjne - Warunki dogodne
Wystawa otwarta cały dzień do 7-go kwietnia.
O łaskawe zwiedzenie uprzejmie prosimy. (4408)
Th. Danielides & A. Dabaghian.

Nasiona warzywne, kwiatowe, buraki, koniczyny, wszelkie trawy, cebulkę (dynkę)
Zboża siewne oryginalne i odsiewy — oraz wszelkie sztuczne nawozy
hurtownie i detalicznie poleca (7523)
ST. SZUKALSKI, Bydgoszcz
Telefon 1162 ul. Dworcowa 95a Telefon 839
Cenniki na żądanie gratis i franko.

Pieńki kupane do kotła kupujemy w większych ilościach, partjami. Oferty pod „N. S.” do filii Dziennika Bydgoskiego ulica Dworcowa nr. 2. 9385
Warsztat Mechaniczny „Spójnia” ul. Piękna nr. 1 vis a vis ulanów wykonuje wszelkie prace tokarskie oraz reperacje maszyn rolniczych i motorów spalinowych, centrifugi maszyny do szybia i do pisania szybko i tanio. 7887
Ogłaszajcie się w Dzienniku Bydgoskim!

Wielką wystawę kilimów urządza w Bydgoszczy w sali „Ognisko” ulica Jagiellońska nr. 71 firma (8091) **„Dom Kilimów Gliniańskich”** z własnych wytwórni w Glinianach. Centrala LWÓW, plac Św. Ducha. Od 20 marca do 6 kwietnia od godz. 9 do 8 bez przerwy. Ceny fabryczne. Ulgi w spłatach. Wstęp wolny

Café-Restaurant „POD ORŁEM”
Od 1 kwietnia rozpoczyna swe koncerty znana **orkiestra - chór - balet p. Lwowa.** Balajki, śpiewy solistów i chóralne oraz tańce (duet) 8108) **Dyrekcja.**

Kapelusze modne — tanio
The Gentleman Bydgoszcz (8031) ul. Mostowa nr. 3.

Pończochy damskie — tanio
The Gentleman Bydgoszcz (8030) ul. Mostowa nr. 3.

Makuchy inlane i rzepakowe
Sruni słonecznikowy
Ojreby wszelkie
Nawozy sztuczne oraz 7416
Nasiona Gospodarcze i warzywne poleca
St. Szukalski, Koronowo, skład nasion i handel zboża Tel. 6.

Wypiekamy odład pieczywo specjalne na rodzaj Karlsbadzki sztuka po 6 groszy. Buteczka ta jest w formie podłużnej z lekkim nacięciem na stronie wierzchołkowej, znakomita w smaku, pozostaje przez dłuższy czas świeża i chrupiąca. Do nabycia przez nasze sklepy składalce i białe wozy.
DWÓR SZWAJCARSKI Spółdz. z o. o. młeczarnia i piekarnia ulica Jackowskiego nr. 25-27 Telefon 254. 7184

Ważne dla cukierników i sklepów spożywczych. Środek dla utrzymania cukierków i pierników w suchym stanie. Przepis za zaliczeniem 10 zł wysyła pod gwarancją. Zgłoszenia pod „Środek” do Biura Ogłoszeń IRO Bydgoszcz. 7415

Owies słomę i siano kupuje 7897
Dwór Szwajcarski Spółdz. z o. o. Bydgoszcz, Jackowskiego 25-27. Telefon 254.

Zaraz na sprzedaż **dom** z interesem w najlepszym położeniu, w miasteczku około 6000 mieszkańców na Pomorzu. Oferty pod „C. 1000” do Dzien. Bydg. (8098)
30 morg łąk nadnoteknych do eksploatacji torfu na rok 1928 do oddania. **A. Medzeg Fordon, Tel. 5.**

dobrej marki z najlepszą gumą i wolnym biegiem 603
za gotówkę po 200 złotych Kiełpiński Bydgoszcz, Grunwaldzka nr. 146.
4-5 pokojowe mieszkanie w nawem domu poszukuje. Of. pod „G. 33” do Dz. Bydg. 8035

Cena ogłoszeń: 20 gr. za milim. i lamowo, szer. 38 m/m. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 50 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 90 gr., na dalszych stronach 75 gr. za milim. i lam., szer. 67 m/m. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 20 gr., każde dalsze 10 gr.; dla poszukiwania pracy oraz na neologię 20%, zniżki. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. Przy konturach i dochodzeniach sądowych wszelkie zniżki upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20%, drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych Bank Ludowy. Bank Gospodarstwa Krajowego, Bank M. Stadhagen. — Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i oziońkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Redaktor odpowiedzialny: Henryk Ryszewski w Bydgoszczy.

